

BYGGNADS

Utredningsenheten/1999-11-03

# **BYGGNADS MEDLEMSenkÄT**

## **Hösten 2000**

## 1 Bra arbetsmarknad men kritik mot regeringen

Det förbättrade läget på arbetsmarknaden har gjort att fler är nöjda med sitt arbete – 87 procent är nöjda – och färre är missnöjda jämfört med förra hösten. Frågan gäller dem med arbete. Då allt fler har fått arbete under det senaste året, bör andelen av hela medlemskåren som är nöjd ha ökat ännu mera. Har man varit arbetslös och får ett arbete, tycker man säkerligen att det är en förbättring.

Det är inte en lika hög andel av förbundets medlemmar som är nöjd med förbundets verksamhet i stort – 33 procent. Men andelen nöjda är dock högre än vad som varit vanligt under de senaste fem åren, med undantag för förra höstens enkät.

Det påtagliga missnöjet med regeringens politik kvarstår. En majoritet av förbundets medlemmar – 54 procent – förklarar sig vara missnöjda. Bara 16 procent uttrycker att de är nöjda. Möjligen är det många som inte ser sambandet mellan saneringen av ekonomin och den förbättrade arbetsmarknaden. Eller är det andra delar av regeringens politik än sysselsättningspolitiken som starkt slår igenom?

**Tabell 1. Är du i allt väsentligt nöjd eller missnöjd med...** (procent av svarande, inom parentes förändring sedan enkäten hösten –99)

	Nöjd	Missnöjd	Vet ej
<b>...ditt nuvarande arbete?</b> (endast de med anställning)	87 (+3)	7 (-6)	6 (+3)
<b>...Byggnads - förbundets verksamhet i sin helhet?</b>	33 (-4)	15 (+2)	51 (+1)
<b>...regeringen - helheten i politiken?</b>	16 (0)	54 (-2)	30 (+2)

## 2. Bakgrundsfakta

Enkäten har genomförts som postenkät. Den skickades till 501 slumpvis utvalda medlemmar, enligt senast tillgängliga medlemsregister. Utskicket gjordes den 7 september 2000. Två påminnelser har skickats ut, den 26 september respektive den 16 oktober. Den sista enkäten som bearbetats var förbundet tillhanda den 30 oktober 2000.

Svar hade då inkommit från 391 personer, vilket gör en svarsfrekvens på 78,4 procent. Det är en något lägre än den svarsfrekvens vi haft på tidigare medlemsenkäter.

**Tabell 2.** Åldersstruktur bland förbundets medlemmar och de som besvarat enkäten (procent)

	Enkäten	Medlemmarna
Under 30 år	38	29
30-49 år	48	49
50 år och äldre	14	22
TOTALT	100	100

I jämförelse med hela medlemskåren är de som besvarat enkäten något yngre. Medlemmar som är under 30 år är överrepresenterade. Resultatet visar att de äldre medlemmarna visat mindre intresse av att delta än de yngre.

**Tabell 3.** Fördelning på yrkesgrupper i medlemskåren och i svaren (procent).

	Enkäten	Medlemmarna
Murare	8	6
Träarbetare	41	41
Betongarbetare	19	21
Rörmontörer	12	14
Övriga	20	18
TOTALT	100	100

Det finns så gott som inga skillnader mellan enkätsvaren och medlemskåren när det gäller fördelningen på yrkeskategorier.

### 3. Jobbet

#### Nuvarande sysselsättning

<b>Tabell 4.</b> Har du en anställning för närvarande? (procentalen inom parentes visar förändring jämfört med hösten 1999)		
Ja, i byggbranschen	71	(+2)
Ja, utanför byggbranschen	11	(-1)
Ja, i form av AMS-åtgärd	2	(0)
Nej, egen företagare	1	(-1)
Nej, arbetslös	10	(-1)
Nej, annat skäl	5	(+1)
TOTALT	100	

Det är fler som har arbete hösten 2000 än det varit sedan vi började göra dessa medlemsenkäter, våren 1995. Andelen medlemmar som är anställd i byggbranschen har ökat med två procent det senaste året. Övriga förändringar är så små att de inte är statistiskt säkra. Det är totalt sett en mycket positiv bild som visar att arbetsmarknaden förbättrats avsevärt.

#### Erfarenhet av arbetslöshet

Vi har, som tidigare år, frågat medlemmarna om deras erfarenhet av arbetslöshet. Vi ville veta, dels hur många som upplevt arbetslöshet under lågkonjunkturen, dels hur lång tid man sammantaget varit arbetslös.

<b>Tabell 5.</b> Har du under de senaste fem åren varit arbetslös? (procent, jämförelse med hösten -99)	
Ja	53 (-7)
Nej	47 (+7)
Vet ej	0 (0)
TOTALT	100

Andelen som någon gång varit arbetslös de senaste fem åren har sjunkit de senaste tre åren från 66, till 64, till 60 och i år 53 procent av medlemmarna. Det kan delvis förklaras av ett minskande antal medlemmar. En del arbetslösa har sökt sig över till

andra branscher. Men det är också en följd av att färre blir arbetslösa nu än tidigare.

<b>Tabell 6. Hur lång tid har du sammantaget varit arbetslös under de senaste fem åren? (procent, jämförelse med hösten –99)</b>	
Ej arbetslös	46 (+7)
Upp till sex månader	20 (+2)
Mellan sex månader och ett år	11 (-7)
Mer än ett år men mindre än tre år	11 (-4)
Mer än tre år	9 (+1)
Vet ej	3 (0)
<b>TOTALT</b>	<b>100</b>

Andelen medlemmar som **inte har varit arbetslös** har i år ökat med 7 procent och under de senaste två åren med 12 procent. Samtidigt har andelen som **varit arbetslös** sammantaget mellan sex månader och tre år minskat med 11 procent. Det finns förutsättningar för att ytterligare minska andelen medlemmar som har varit långtidsarbetslös.

### Inställning till arbetet

<b>Tabell 7. Frågor med anknytning till arbetet: Är du i allt väsentligt nöjd eller missnöjd med... (balansmått av andelen nöjda minus missnöjda)</b>										
	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren	Hösten	Våren
	2000	2000	1999	1999	1998	1998	1997	1997	1996	1996
...nuvarande lön/inkomst?	-16	-23	-15	-21	-11	-2	-11	-20	+6	-10
...den fackliga verksamheten på arb.platsen?	+2	0	+5	-3	-1	+9	0	-3	-15	-2
...nuvarande arbete?	+80	+76	+71	+78	+81	+79	+76	+80	+80	+71
...kamratskapet på arbetsplatsen?	+94	+92	+94	+92	+89	+92	+94	+86	+92	+88
...nuvarande arbetsgivare?	+65	+62	+58	+65	+66	+65	+62	+69	+61	+60
...hur yrkeskunska- per tas till vara?	+72	+66	+73	+72	+71	+69	+72	+73	+73	+65

Genomgående är medlemmarna mycket nöjda med kamratskapet på arbetsplatsen. De är nästan lika nöjda med arbetet. Balansmättet nöjda minus missnöjda ligger runt 65-70 för både "nuvarande arbetsgivare" och uppfattningen om "hur

yrkeskunskaperna tas tillvara”. Balansmättet ligger runt noll, dvs lika många är nöjda som missnöjda, vad gäller den fackliga verksamheten på arbetsplatsen. Däremot är det betydligt fler missnöjda än nöjda vad gäller nuvarande lön/inkomst. Missnöjet verkar också vara ökande.

#### 4. Facket

**Tabell 8.** Är du i allt väsentligt nöjd eller missnöjd med Byggnads när det gäller..... (balansmätt av andelen nöjda minus andelen missnöjda, procent)

	Hösten 2000	Våren 2000	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996
...förhandlingar om löner?	-9	-15	-19	-19	-19	-5	-10	- 5	- 8	- 7
..arbetarskydd/miljö?	+19	+26	+26	+30	+24	+37	+39	+ 38	+ 37	+ 43
...studieaktiviteter?	+15	+16	+15	+19	+20	+22	+21	+ 21	+ 22	+ 23
...a-kassans verksamhet?	+30	+28	+33	+34	+27	+38	+31	+ 34	+ 24	+ 32
...försäkringar?	+45	+44	+46	+52	+46	+52	+52	+ 50	+ 51	+ 60
...information i fackliga frågor?	+24	+26	+26	+21	+22	+23	+19	+ 29	+ 15	+ 23
... tidningen Byggnadsarbetaren?	+76	+80	+80	+81	+78	+77	+81	+ 81		
...utåtriktad opinionsbildning?	+1	+3	+4	+3	+3	+6	-3	+ 6	- 2	- 3
...avdelningens service?	+31	+29	+31	+29	+29	+36	+33	+ 36	+ 33	+ 40
...förbundets verksamhet i sin helhet?	+18	+24	+24	+27	+19	+29	+27	+ 27	+ 16	+ 20

Tidningen Byggnadsarbetaren är den fackliga verksamhet som medlemmarna är mest nöjda med – balansmätt cirka 80 procent. Därefter kommer försäkringarna. Avdelningens service och a-kassan får balansmätt runt 30 procent. För alla dessa verksamheter är uppskattningen ganska stabil över tiden. Det kan man däremot inte säga om värderingen av förbundets arbete med arbetarskydd/miljö. Här har balansmättet halverats från runt 40 procent till cirka 20 procent (44 procent nöjda och 25 procent missnöjda).

Mindre uppskattande är medlemmarna vad gäller förbundets opinionsbildning, med ungefär lika många nöjda som missnöjda, samt löneförhandlingarna, där ungefär 10 procent fler är missnöjda än nöjda. Det skulle vara intressant att se motsvarande svar för andra fackförbund. Möjligen är inställningen densamma i alla förbund – men det vet vi inte.

## 5. Politiken

**Tabell 9.** Är du i allt väsentligt nöjd eller missnöjd med regeringen när det gäller....  
(balansmätt avseende andelen nöjda minus andelen missnöjda, procent)

	Hösten 2000	Våren 2000	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996
... att bekämpa arbetslösheten?	-15	-44	-46	-70	-65	-68	-77	-89	-87	-80
...villkoren för bostadsbyggandet?	-43	-55	-48	-54	-62	-63	-65	-72	-67	-67
...att göra skatterna rättvisa?	-62	-67	-57	-68	-55	-67	-67	-73	-69	-66
...pensionärernas villkor?	-55	-59	-58	-48	-44	-44	-56	-61	-53	-53
...barnfamiljernas villkor?	-35	-38	-42	-44	-39	-48	-57	-69	-66	-61
...att få ordning på landets ekonomi?	-5	-11	+6	-18	+4	0	-24	-44	-41	-42
...EU-politiken?	-63	-64	-58	-69	-60	-60	-63	-75	-67	-66
...helheten i politiken?	-38	-46	-40	-48	-31	-35	-57	-76	-64	-53

Redan för två och ett halvt år sedan, våren 1998, kom det ett påtagligt omslag i medlemmarnas värdering av regeringens ansträngningar att få ordning på landets ekonomi. Först för ett år sedan, hösten 1999, började ett liknande omslag i uppskattningen av kampen mot arbetslösheten, som i den senaste enkäten har slagit igenom riktigt. Fortfarande är det dock något flera som är missnöjda än nöjda.

Regeringens arbete med villkoren för bostadsbyggandet har också fått en allt mindre negativ uppskattning över tiden. Övriga inslag i regeringens politik värdras i allmänhet mycket kritiskt av Byggnads medlemmar.

## 6. Branschmässig rörlighet

**Tabell 10.** Kan du tänka dig att arbeta utanför byggbranschen? (procent)

	Hösten 2000	Våren 2000	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996
Ja	70	70	70	72	70	69	73	71	72	67
Nej	16	17	18	18	17	21	15	17	16	22
Vet ej	13	13	12	9	12	20	12	11	11	12
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Det är mycket svårt att hävda att det finns någon särskild trend i svaren på denna fråga. Tvärtom är det hela tiden omkring sju av tio som kan tänka sig att arbeta utanför byggbranschen.

## 7. Framtidstro

### Framtida arbete

**Tabell 11.** Tror du att du kommer att ha ett arbete om sex månader? (procent)

	Hösten 2000	Våren 2000	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996
Ja	76	76	66	67	66	65	54	57	53	56
Nej	6	5	11	9	7	8	14	9	12	12
Vet ej	19	19	24	23	28	27	31	32	35	32
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tilltron till ett framtida arbete är stabil, det är omkring tre av fyra som de senaste undersökningarna tror att de kommer att ha ett arbete om sex månader. Detta ska jämföras med drygt hälften för några år sedan.

**Tabell 12.** Tror du att det kommer att bli lättare eller svårare att få ett arbete inom byggbranschen Under det kommande året? (procent)

	Hösten 2000	Våren 2000	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996
Lättare	60	43	48	34	32	22	13	7	11	9
Svårare	4	8	5	8	14	16	32	39	44	43
Varken lättare eller svårare	23	30	29	44	38	47	42	41	31	36
Vet ej	13	20	17	14	17	15	12	12	14	11
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Sedan vi började göra mätningar av framtidstron har andelen, som tror att det blir lättare att få ett arbete inom byggbranschen det närmaste året, ökat nästan oavbrutet. Andelen som tror att det blir lättare har ökat från 9 till 60 procent och andelen som tror att det blir svårare har minskat från 43 till 4 procent.

## Löner

**Tabell 13.** Tror du att byggnadsarbetare kommer att få större eller mindre löneökningar under det kommande året än andra löntagare? (procent)

	Hösten 2000	Våren 2000	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996
Större	26	16	19	17	12	6	4	3	3	2
Mindre	17	24	21	25	29	37	42	49	44	51
Varken större Eller mindre	38	37	38	39	42	42	39	34	37	35
Vet ej	19	22	23	19	17	15	14	12	17	12
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Det vanligaste svaret på frågan om det kommande årets lönehöjningar är att de kommer att bli varken större eller mindre än för andra löntagare. Det finns en trend att man i allt större utsträckning förväntar sig större löneökningar än andra. Det sker en trendmässig uppgång i optimismen när det gäller byggnadsarbetarnas

löneökningar i förhållande till andra löntagargrupper. Den tidigare pessimismen har till stor del försvunnit i takt med det bättre läget på arbetsmarknaden.

## Egen ekonomi

**Tabell 14.** Tror du att din ekonomi kommer att vara bättre eller sämre om ett år jämfört med nu? (procent)

	Hösten 2000	Våren 2000	Hösten 1999	Våren 1999	Hösten 1998	Våren 1998	Hösten 1997	Våren 1997	Hösten 1996	Våren 1996
Bättre	24	23	22	20	19	19	16	15	12	17
Ungefär lika som nu	52	50	53	53	51	56	49	43	33	39
Sämre	11	9	5	10	11	13	17	46	34	28
Vet ej	13	17	20	17	18	13	18	1	20	15
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Framtidstron håller i sig. Det är allt fler som tror att den egna ekonomin kommer att bli allt bättre. Ungefär hälften tror att nästa år blir som det innevarande. Men dubbelt så många tror på en förbättring jämfört med dem som tror att det blir sämre.